

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Wiedzy o Społeczeństwie
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2011/2012**

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap:
Data:
Czas pracy:

szkolny
21.11.2011
90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron i 29 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

liczba punktów możliwych do uzyskania: 60
liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 48

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	4	3	4	1	3	2	1	3	1	2	1	3	4	1	1	3	1	2	1	1	1	2	1	2	2	3	1	3	3	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																														

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -

Zadanie 1. (4 p.)

Na podstawie Konstytucji RP z 1997r., wpisz w odpowiednie miejsca w kolumnach tabeli nazwy zasad ustrojowych.

Lp.	Treść artykułu	Nazwa zasady ustrojowej
1.	Art. 8.1 Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.	
2.	Art. 4.1 Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.	
3.	Art. 10.1 Ustrój Rzeczypospolitej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej.	
4.	Art. 11.1 Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych. Partie polityczne zrzeszają się na zasadach dobrowolności i równości obywateli polskich w celu wpływania metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa	

Zadanie 2. (3 p.)

Określ czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe, wpisując do tabeli odpowiednio P - prawda, F- fałsz. Prawa człowieka w konstytucji.

Lp.	Zdanie	Prawda/fałsz
1.	W Rzeczypospolitej Polskiej tylko obywatele polscy nie mogą być dyskryminowani w życiu społecznym, politycznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.	
2.	Kobieta i mężczyzna mają różne prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.	
3.	Podczas pobytu za granicą obywatel polski ma prawo do opieki ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.	

Zadanie 3. (4 p.)

Wpisz w odpowiednie miejsce tabeli cechy państw, wybierając z poniżej podanych.

Państwo totalitarne	Państwo autorytarne

1. Oficjalnie działa tylko jedna partia polityczna.
2. Państwo nie ingeruje w życie prywatne obywateli.
3. Istnieje kult osoby rządzącej.
4. Funkcjonuje gospodarka wolnorynkowa.
5. Działają różne partie polityczne, ale ostro zwalcza się opozycję.
6. Działa gospodarka centralnie sterowana przez państwo.
7. Kontroli państwowej podlega każda sfera życia obywateli.
8. Państwo stosuje wobec obywateli terror.

Zadanie 4. (1 p.)

Wśród podanych przykładów podkreśl te, które mówią o słabości demokracji.

1. Decyduje większość, która nie zawsze ma rację.
2. Proces podejmowania decyzji jest długotrwały.
3. Rozbudowany aparat policji i wojska umożliwia utrzymanie porządku w państwie.
4. Ustrój opiera się na consensusie.
5. Występuje różnica interesów różnych grup społecznych, co może prowadzić do konfliktów.
6. Zagwarantowane są prawa człowieka.

Zadanie 5. (3 p.)

Wybierz z podanych niżej postaw wobec narodu te, które odpowiadają prezentowanym ilustracjom. Wpisz je w wykropkowane miejsca.

<http://www.google.pl/search?pq=pko+bp&hl=pl&suqexp=kjrmc&cp=6&q&id=1c&xhr=t&q=kosmopolityzm&client=firefox-a&hs=0t7&rls=orq.mozilla:pl:official&>

A)..... B) C).....
Patriotyzm, szowinizm, kosmopolityzm, rasizm.

Zadanie 6. (2 p.)

A) Wymień 3 polskie symbole narodowe zawarte w Konstytucji RP.

.....

B) Napisz, które z nich podlegają ochronie prawnej.

.....

Zadanie 7. (1 p.)

Wśród podanych poniżej organizacji podkreśl te, które są organizacjami pozarządowymi.

Fundacja im. Stefana Batorego, Platforma Obywatelska RP, Rada Europy, Polski Czerwony Krzyż, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.

Zadanie 8. (3 p.)

Wymień 5 rodzajów wyborów, w których może uczestniczyć uprawniony do tego obywatel RP.

- A).....
- B).....
- C).....
- D).....
- E).....

Zadanie 9. (1 p.)

Wpisz do tabeli nazwy pojęć oznaczające różne formy legalnego protestu przeciwko decyzjom władz w państwie demokratycznym, wybierając z poniżej podanych.

Lp.	Forma protestu	Nazwa
1.	Prośba zbiorowa, podanie skierowane do wyższych władz.	
2.	Masowe zgromadzenie ludności w celu przedyskutowania aktualnych wydarzeń politycznych.	
3.	Wystąpienie zbiorowe mające na celu wyrażenie protestującej przeciw czemuś opinii publicznej.	

Demonstracja, wiec, petycja, list

Zadanie 10. (2 p.)

Na podstawie lektury „Encyklopedia. Prawo nie tylko dla prawników” dopisz nazwę zasady nabywania obywatelstwa do podanych przykładów.

1. Obywatelstwo nabywa się przez fakt urodzenia z rodziców będących obywatelami danego państwa.

.....

2. Obywatelstwo nabywa się przez fakt urodzenia się na obszarze danego państwa.

.....

Na podstawie lektury „Kompedium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie”, wykonaj polecenia w zadaniach 11 - 13.

Zadanie 11. (1 p.)

Napisz, do czego dążą mieszkańcy Kraju Basków w Hiszpanii. Podaj nazwę tego zjawiska, wymienioną w lekturze.....

Zadanie 12. (3 p.)

Wymień 3 przykłady polskiego dziedzictwa kulturowego wymienione w lekturze.

1.
2.
3.

Zadanie 13. (4 p.)

Wymień 4 argumenty, które podaje autor, uzasadniając stwierdzenie, że człowiek jest istotą społeczną.

1.
2.
3.
4.

Na podstawie lektury „Społeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych” wykonaj polecenia w zadaniach 14 - 17.

Zadanie 14. (1 p.)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Polską Agencję Prasową zaliczamy do agencji:

- A) światowych
- B) narodowych
- C) regionalnych

Zadanie 15. (1 p.)

Ilustracje przedstawiają loga przedstawicieli mediów. Ich zestawienie obrazuje podział mediów ze względu na:

- A) formy własności
- B) specyfikę prowadzonej działalności
- C) zasięg terytorialny

Zadanie 16. (3 p.)

A) Podaj nazwy 2 form ustrojowych, w których szczególne zastosowanie ma funkcja propagandowa mediów.

1.
2.

B) Podaj nazwy 2 państw wymienionych przez autora, w których media spełniają taką funkcję.

1.
2.

Zadanie 17. (1 p.)

Podaj pełną nazwę polskiej, obecnie działającej komisji etycznej, oceniającej ludzi pracujących w mediach.

.....

Zadanie 18. (2 p.)

Na podstawie lektury „Wprowadzenie do socjologii”:

Wyjaśnij pojęcie tabloidyżacja sondaży.

.....

.....

W zadaniach 19 - 23 zaznacz prawidłową odpowiedź.

Zadanie 19. (1 p.)

Naród to grupa:

- A) nieformalna i pierwotna
B) wtórna i nieformalna
C) formalna i nietrwąca
D) formalna i pierwotna

Zadanie 20. (1 p.)

Samorząd uczniowski stanowią:

- A) wszyscy uczniowie danej szkoły
B) wszyscy przewodniczący klas
C) wszystkie samorzady klasowe
D) przewodniczący, sekretarz i skarbnik wybrani w wyborach

Zadanie 21. (1 p.)

Cechą państwa nie jest:

- A) terytorium
B) władza
C) aparat przymusu
D) rolnictwo

Zadanie 22. (2 p.)

1. Na zdjęciu znajdują się:

- A) przedstawiciele mniejszości etnicznej
B) przedstawiciele mniejszości narodowej
C) uchodźcy
D) grupa społeczna z językiem regionalnym

2. Podaj nazwę grupy pokazanej na zdjęciu.

.....

Zadanie 23. (1 p.)

Na podstawie lektury „Migranci w polskim społeczeństwie”:

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Polska nadaje status uchodźcom na podstawie:

- A) Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 r.
B) Konstytucji RP z 1997 r.
C) konwencji genewskiej 1951 r.
D) Ustawy o uchodźcach

Zadanie 24. (2 p.)

Obok liter pod tabelą, wpisz odpowiednie cyfry poprzedzające opis działań państwa.

Nazwa funkcji	Opis działań państwa
A) funkcja socjalna	1. Minister Edukacji zlecił realizację w szkołach programu edukacji patriotycznej.
B) funkcja kulturowa	2. Polska nawiązała stosunki dyplomatyczne z Timorem Wschodnim.
C) funkcja porządkowa	3. Rodzina państwa Kowalskich korzysta z pomocy społecznej z uwagi na trudną sytuację materialną.
D) funkcja wychowawcza	4. Policja czuwała na bezpieczeństwie podczas festiwalu muzycznego.
	5. W Krakowie dokonano renowacji zabytkowych kamienic.

A) B)..... C)..... D).....

Na podstawie Konstytucji RP wykonaj polecenia w zadaniach 25 - 27.

Zadanie 25. (2 p.)

OBOWIĄZKI

Art. 82.

Obowiązkiem obywatela polskiego jest wierność Rzeczypospolitej Polskiej oraz troska o dobro wspólne.

Art. 83.

Każdy ma obowiązek przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 84.

Każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie.

Art. 85.

1. Obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona Ojczyzny.
2. Zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa.
3. Obywatel, któremu przekonania religijne lub wyznawane zasady moralne nie pozwalają na odbywanie służby wojskowej, może być obowiązany do służby zastępczej na zasadach określonych w ustawie.

Art. 86.

Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa. **Wymień te obowiązki, które dotyczą tylko obywateli polskich.**

.....
.....
.....

Zadanie 26. (3 p.)

Art. 3.

Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

Określ, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując odpowiednio P- prawda, F- fałsz.

Lp.	Zdanie	Prawda/Fałsz
1.	Polska jest państwem unitarnym	
2.	Polska jest państwem federacyjnym	
3.	Polska jest państwem konfederacyjnym	

Zadanie 27. (1 p.)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Źródłem praw człowieka jest:

- A) państwo B) parlament
C) prawo międzynarodowe D) godność osobowa człowieka

Zadanie 28. (3 p.)

Ilustracje przedstawiają loga partii politycznych. Napisz ich pełne nazwy.

A).....
.....

B).....
.....

C).....
.....

Zadanie 29. (3 p.)

Do podanych wyjaśnień dopisz nazwę odpowiedniej zasady wyborów demokratycznych.

A) Określa krąg podmiotów, którym przysługują prawa wyborcze.
Zasada.....

B) Nikomu poza samym wyborcą nie będzie znana treść jego decyzji wyborczej.
Zasada.....

C) Każdy wyborca posiada jednakową liczbę głosów oraz siła (waga) głosu każdego wyborcy jest taka sama.
Zasada

BRUDNOPIS